

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2005

Vyhlásené: 13.10.2005 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

457

VYHLÁŠKA

Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky

z 12. septembra 2005,

**ktorou sa ustanovujú podrobnosti o náležitostiach manipulačného
poriadku vodnej stavby**

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky podľa § 81 ods. 2 písm. j) zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) ustanovuje:

§ 1

(1) Manipulačný poriadok vodnej stavby (ďalej len „manipulačný poriadok“) obsahuje zásady a postupy manipulácie s vodou na vodných stavbách pri všetkých prietokových situáciách tak, aby sa zaistila bezpečnosť a spoľahlivosť vodnej stavby, bezpečnosť územia ovplyvňovaného vodnou stavbou, účelné a hospodárne využitie vody, zabezpečila ochrana a zlepšovanie kvality vody a aby sa znížili škodlivé účinky povodní, sucha a ľadových javov.

(2) Vzor manipulačného poriadku je uvedený v prílohe.

(3) Pre vodnú stavbu sa vypracúva jeden manipulačný poriadok.

(4) Vlastník vodnej stavby vypracúva manipulačný poriadok po uvedení vodnej stavby do trvalej prevádzky.

(5) Vlastník vodnej stavby vypracuje manipulačný poriadok, aj ak

- a) sa s vodou manipuluje už počas realizácie vodnej stavby,
- b) sa vodná stavba uvádza do prevádzky po častiach,
- c) je vodná stavba v skúšobnej prevádzke alebo v overovacej prevádzke,
- d) sa vodná stavba uvedie do predčasného užívania,
- e) nie je vodná stavba v trvalej prevádzke alebo jej prevádzka je dočasne obmedzená alebo zmenená,
- f) sa vykonáva na vodnej stavbe rekonštrukcia alebo oprava, ktorá si vyžaduje dočasnú zmenu manipulácie s vodou, ktorá nie je riešená v schválenom manipulačnom poriadku.

(6) Vlastník vodnej stavby zabezpečuje aktualizáciu manipulačného poriadku po ukončení realizácie vodnej stavby, ako aj po ukončení skúšobnej prevádzky vodnej stavby.

(7) Na vypracovanie manipulačného poriadku podľa odseku 6 sa primerane vzťahuje vzor manipulačného poriadku uvedený v prílohe; vypracúva sa a schvaľuje po častiach podľa postupu

realizácie vodnej stavby do uvedenia vodnej stavby do trvalej prevádzky alebo do ukončenia jej rekonštrukcie, alebo pred uvedením do prevádzky prvého objektu vodnej stavby, ktorý má vplyv na manipuláciu s vodou.

(8) Súhrnný manipulačný poriadok sa vypracúva pre sústavu vodných stavieb na vodnom toku, ktoré si vyžadujú vzájomnú spoluprácu a nadväznosť manipulácií na vodných stavbách sústavy na hlavnom vodnom toku a jeho prítokoch pri nakladaní s vodou, odvádzaní veľkých vôd, revíziách a opravách.

§ 2

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. novembra 2005.

László Miklós v. r.

MANIPULAČNÝ PORIADOK

VZOR

MANIPULAČNÝ PORIADOK**ŠTRUKTÚRA A OBSAH MANIPULAČNÉHO PORIADKU**

- I. Titulný list.
- II. Úvodná časť.
- III. Kapitoly, ktoré sa označujú:
 - A. Účel a popis vodnej stavby (objektu, zariadenia)
 - B. Podklady na vypracovanie manipulačného poriadku
 - C. Manipulácia s vodou
 - D. Bezpečnostné opatrenia a manipulácia za mimoriadnych situácií
 - E. Merania a pozorovania
 - F. Záverečné ustanovenia
 - G. Prílohy

Označenie jednotlivých kapitol je pre všetky manipulačné poriadky jednotné.

I. TITULNÝ LIST MANIPULAČNÉHO PORIADKU

Schválil
dňa č. konania s platnosťou do
Termíny previerok
Previerka vykonaná dňa č. konania (odtlačok pečiatky a podpis)
dňa č. konania (odtlačok pečiatky a podpis)

MANIPULAČNÝ PORIADOK

pre

(názov vodnej stavby, objektu, zariadenia)

.....

(názov vodného toku)

na v km

Číslo hydrologického poradia

Kraj

Okres

Obec

Číslo evidenčného listu evidencie o vodách

Vypracoval:

(meno a priezvisko)

.....

(dátum)

II. ÚVODNÁ ČASŤ MANIPULAČNÉHO PORIADKU

1. Základné údaje
 - 1.1 dátum vydania povolenia vodnej stavby, číslo konania a názov orgánu štátnej vodnej správy, ktorý ich vydal, a všetky zmeny a doplnky tohto povolenia s rovnakými údajmi,
 - 1.2 dátumy uvedenia vodnej stavby, prípadne jej samostatných častí alebo častí sústavy vodných stavieb do skúšobnej prevádzky a do trvalej prevádzky,
 - 1.3 údaje o vlastníkovi, správcovi a užívateľovi vodnej stavby (meno fyzickej osoby alebo názov právnickej osoby a zodpovedného zamestnanca),
 - 1.4 kategória vodnej stavby,
 - 1.5 výškový systém, v ktorom sú v manipulačnom poriadku uvedené všetky výškopisné údaje,
 - 1.6 názov správcu vodného toku,
 - 1.7 vodohospodársky dispečing,
 - 1.8 orgán štátnej vodnej správy,
 - 1.9 názov a adresy povodňových komisií, orgánov štátnej správy a orgánov miestnej samosprávy a organizácií, faxové, telefonické a e-mailové spojenie, prípadne mená zodpovedných zamestnancov, ktorým sa podávajú hlásenia podľa povodňového plánu zabezpečovacích prác a podľa kapitoly D.
2. Orgány oprávnené na vyhlásenie bezpečnostných opatrení a manipulácie za mimoriadnych situácií (kapitola D. manipulačného poriadku).
3. Termíny revízie manipulačného poriadku, ktorá sa pri všetkých vodných stavbách vykonáva v lehote najviac piatich rokov po jeho schválení, alebo termíny revízie manipulačného poriadku vypracovaného v prípadoch podľa § 1 ods. 5, ktorá sa vykonáva každoročne, a termíny previerok manipulačného poriadku.
4. Aktualizácia úvodnej časti manipulačného poriadku, najmä zmeny údajov uvedené v prvom a druhom bode, ak sa pri preverkách manipulačného poriadku zistí, že došlo k takým zmenám v podkladoch (kapitola B), ktoré vyžadujú úpravy v súlade so súčasne platným stavom a výmenu merných kriviek prietoku (kapitola G.) pri ich zmenách podľa nových meraní alebo prepracovanie manipulačného poriadku.
 - 4.1 Návrh na zmenu manipulačného poriadku sa vypracúva neodkladne, bez ohľadu na stanovené termíny revízií, najmä pri týchto zmenách:
 - 4.1.1 zmeny vo vodohospodárskej bilancii,
 - 4.1.2 zmeny východiskových hydrologických údajov, ktoré ovplyvňujú funkciu vodnej stavby a určené manipulácie s vodou,
 - 4.1.3 zmeny prietokových pomerov vplyvom nových vodných stavieb a opatrení,
 - 4.1.4 rekonštrukcia a zmena parametrov vodnej stavby,
 - 4.1.5 zmena v kvalite vypúšťaných odpadových vôd.
 - 4.2 Aktualizácia úvodnej časti manipulačného poriadku sa vykonáva vo všetkých výtláčkoch manipulačného poriadku takto:
 - 4.2.1 vlastník vodnej stavby vykonáva aktualizáciu manipulačného poriadku priamo v manipulačnom poriadku, a to potvrdením o previerke, opravami úvodnej časti a výmenou merných kriviek prietoku,
 - 4.2.2 orgán štátnej vodnej správy a ostatní držiteľia výtláčkov manipulačného poriadku vykonávajú aktualizáciu manipulačného poriadku na základe zaslaného protokolu o vykonaní previerky a jej výsledkoch v písomnom ozname zmien vykonaných v úvodnej časti manipulačného poriadku a zaslaním nových merných kriviek prietoku.
5. Obsah kapitol A až G a zoznam príloh manipulačného poriadku, ktoré závisia od druhu osobitného užívania vôd, najmä od odberu, vypúšťania, vzdúvania, akumulácie a rozsahu manipulácií s vodou na vodnej stavbe.

III. KAPITOLY MANIPULAČNÉHO PORIADKU

Kapitola A. Účel a popis vodnej stavby (objektu, zariadenia)

1. Účel a popis vodnej stavby (objektu, zariadenia) obsahuje základné informácie o:
 - 1.1 účele, ktorému vodná stavba slúži, a o cieľoch, ktoré sa majú dosiahnuť; ak vodná stavba slúži viacerým účelom, tieto sa uvádzajú v poradí ich dôležitosti vrátane jednotlivých užívateľov a obmedzujúcich podmienok využitia vodnej stavby na jednotlivé účely s ohľadom na využitie na dôležitejšie účely,
 - 1.2 minimálnej hĺbke a maximálnej hĺbke vody alebo kóte hladiny, pri ktorej sa plavba uskutočňuje pri vodných stavbách zabezpečujúcich plavbu; pri ostatných vodných stavbách sa uvádzajú kóty normálnej hladiny a hladiny pri návrhovej povodni a kontrolnej povodni povolením orgánu štátnej vodnej správy,
 - 1.3 využiti vodnej stavby, pričom sa uvádzajú požadované, povolené alebo dosiahnuteľné výsledky z hladiska

- množstva a kvality vody pri osobitnom užívaní vôd na vodnej stavbe; podľa druhu vodnej stavby sa uvádza najmä
- 1.3.1 množstvo a kvalita odoberanej vody, prípadne jeho rozdelenie v čase,
 - 1.3.2 množstvo a kvalita vypúšťaných vôd,
 - 1.3.3 množstvo znečistenia vnášaného do vodného toku,
 - 1.3.4 stanovený minimálny prietok pod vodnou stavbou,¹⁾
 - 1.3.5 nadlepšenie prietokov vo vodnom toku, prípadne miera zabezpečenia a zníženie povodňových prietokov najmä pre hodnoty prietoku návrhovej a kontrolnej povodne,
 - 1.3.6 doba vyprázdňovania vodnej nádrže za bežných situácií a kritických situácií a podmienok,
- 1.4 hydrologických pomeroch a hydromorfologických pomeroch, pričom sa uvádzajú základné údaje príslušného profilu na vodnom toku, najmä plocha povodia, sklon povodia alebo sklon toku, špecifický odtok, dlhodobý priemerný prietok, priemerné mesačné prietoky, priemerné ročné zrážky, čiara M-denných prietokov, čiara N-ročných prietokov a objemy N-ročných prietokov, či a aké splaveniny a plaveniny vodný tok nesie, prípadne, pri ktorom prietoku podľa predpokladov nastáva a prestáva ich pohyb, podmienky odchodu ľadov a tvorenie ľadovej zátky na vodnom toku.
- Podľa druhu vodnej stavby sa uvádzajú aj ďalšie dôležité údaje, ako sú straty vody výparom z vodnej hladiny, údaje o čistote vodného toku a iné údaje, prípadne sa popíše vodný tok alebo úsek vodného toku, na ktorom je vodná stavba vybudovaná alebo ktorého prietoky ovplyvňuje. Uvádzajú a popisujú sa najmä skutočnosti ovplyvňujúce a súvisiace s funkciou vodnej stavby,
- 1.5 funkcie a technických parametroch vodnej stavby, pričom sa uvádza stručný popis vodnej stavby a podrobne sa popisuje jej funkcia a tie časti, ktoré bezprostredne slúžia na manipuláciu s vodou a na jej kontrolu; popis vodnej stavby podľa daného spôsobu osobitného užívania vôd obsahuje tieto údaje:
- 1.5.1 pri odbere vody
 - 1.5.1.1 prehľad o povolených odberoch vody zabezpečujúcich odber vody z vodného toku alebo nádrže pre hlavných odberateľov tak, ako ich vodná stavba zaručuje, a minimálnu hodnotu prietoku korytom vodného toku pod vodnou stavbou, pod ktorú nemožno prietok korytom znížiť,
 - 1.5.1.2 popis odberného objektu, uzáverov a spôsob ich ovládania (miestne, diaľkové, ručné, strojné alebo iné ovládanie),
 - 1.5.1.3 spôsob merania a zariadenie na meranie a kontrolu množstva a kvality odoberanej vody,
 - 1.5.1.4 výškové údaje (kóty) významné na manipuláciu s vodou, najmä hladiny, úrovne odberov,
 - 1.5.1.5 kapacita jednotlivých odberov a ich závislosť od vodných stavov a prietokov v danom profile (merná krivka prietoku),
 - 1.5.2 pri vypúšťaní vôd do vodného toku
 - 1.5.2.1 popis recipientu v mieste vyústenia vypúšťaných vôd,
 - 1.5.2.2 popis výpustného objektu,
 - 1.5.2.3 možnosti a spôsob regulácie vypúšťaného množstva vôd,
 - 1.5.2.4 spôsob merania a zariadenie na meranie a kontrolu množstva a kvality vypúšťanej vody vrátane miest na kontrolu kvality vody vo vodnom toku určených orgánom štátnej vodnej správy,
 - 1.5.2.5 výškové údaje (kóty) dôležité na manipuláciu s vodou,
 - 1.5.2.6 kapacita výpustného zariadenia a jej závislosť od vodného stavu v recipiente a prípadne aj od miery pootvorenia uzáverov,
 - 1.5.2.7 popis spôsobu zabezpečenia vyústenia pred spätným vzdutím z recipientu,
 - 1.5.3 pri vzdúvaní vody vo vodnom toku
 - 1.5.3.1 typ hate,
 - 1.5.3.2 počet haťových otvorov a polí a ich rozmery,
 - 1.5.3.3 popis haťových uzáverov a spôsob ovládania,
 - 1.5.3.4 popis výpustných zariadení,
 - 1.5.3.5 výškové údaje (kóty) dôležité na manipuláciu s vodou, ako sú kóty koruny hate – hradiacej konštrukcie a prahu vývaru, úrovni charakteristických hladín, výšky vzdutia,
 - 1.5.3.6 umiestnenie vodnej značky (ciachy) a jej nadviazanie na nivelačnú sieť,
 - 1.5.3.7 dĺžka a objem zdrže,
 - 1.5.3.8 kapacita jednotlivých haťových otvorov, polí a priepustných zariadení a ich závislosť od úrovne horných a dolných hladín,
 - 1.5.3.9 čas otvárania uzáverov a pohotovosť zariadení používaných na prevod vody pri povodniach vrátane technického a organizačného zabezpečenia,
 - 1.5.3.10 spôsob merania a kontroly úrovni hladín, najmä limnigrafy, vodočty, ciachy,
 - 1.5.4 pri akumulácii vody vo vodnej nádrži

¹⁾ Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 221/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zisťovaní výskytu a hodnotení stavu povrchových vôd a podzemných vôd, o ich monitorovaní, vedení evidencie o vodách a o vodnej bilancii.

- 1.5.4.1 typ hrádze a hlavné parametre hrádze, ako sú stavebný materiál, dĺžka hrádze, výška hrádze, výška hrádze nad terénom, šírka koruny hrádze,
 - 1.5.4.2 popis funkčných zariadení, spôsob ich ovládania a čas otvárania uzáverov,
 - 1.5.4.3 údaje o kapacite prelivov a výpustných zariadení,
 - 1.5.4.4 spôsob merania a kontroly úrovni hladín v nádrži, prítokov do nádrže a odtokov z nej, prípadne ďalších meraní a pozorovaní pre potreby riadenia a kontroly manipulácie s vodou a sledovanie jej kvality,
 - 1.5.4.5 výškové údaje (kóty) hrádze a objektov, dôležité na manipuláciu s vodou, ako sú kóty koruny hrádze, hrán prelivov, prahov vtokov výpustných zariadení,
 - 1.5.4.6 umiestnenie vodnej značky (ciachy) a jej nadviazanie na nivelačnú sieť,
 - 1.5.4.7 rozdelenie celkového priestoru nádrže a objemy, kóty hladín a zatopené plochy pre jednotlivé priestory,
 - 1.5.4.8 popis a parametre koryta vodného toku pod vodnou nádržou, najmä jeho kapacita,
 - 1.5.4.9 popis opatrení a zariadení na ochranu a zlepšovanie kvality vody,
 - 1.6 všetkých výpustných a odberných zariadeniach (vrátane vývarov) na vodnej stavbe – dnové výpusty, prepaďy, násosky, odbery pre jednotlivých odberateľov vody, elektrárne (privádzače a odpady a ich uzávery, turbíny), jalové a odkalovacie výpusty a priepusty, plavebné kanály, plavebné komory, čerpacie agregáty a iné zariadenia; pri všetkých týchto zariadeniach sa stručne uvedie typ zariadenia, charakteristické rozmery a výškové kóty, umiestnenie, prietochné kapacity pri významných hladinách vody, spôsob pohonu, doby ich otvárania a zatvárania, miesto, odkiaľ je zariadenie ovládané, a rozsah automatizácie,
 - 1.7 zariadení na kontrolu a riadenie nakladania s vodou a na sledovanie vodných stavov na vodnej stavbe; pri každom takomto zariadení sa uvedie jeho umiestnenie (poloha) a spôsob sledovania, napríklad diaľková signalizácia, zapisovač, sledovanie na mieste, prípadne iný spôsob sledovania – limnigrafy, vodočty a vodné značky (ciachy) na vodnom toku nad a pod vodnou stavbou, prípadne na jeho prítokoch, prietokomery a ukazovatele na zariadeniach vodnej stavby a pod.
 - 1.8 všetkých ostatných zariadeniach na vodnej stavbe, ktoré môžu ovplyvňovať alebo byť ovplyvňované prevádzkou vodnej stavby, najmä zariadenia na kontrolné merania, spojenie, zariadenia pre plavbu, rybolov a rekreáciu, ochranné pásma alebo zariadenia slúžiace na zvláštne účely.
2. Výber údajov pre každú vodnú stavbu sa vykonáva individuálne podľa druhu vodnej stavby a vykonávaných manipulácií na vodnej stavbe a podľa potreby sa dopĺňa ďalšími údajmi.
 3. Popis vodnej stavby (objektu, zariadenia) sa dopĺňa grafickými prílohami podľa kapitoly G.

Kapitola B. Podklady na vypracovanie manipulačného poriadku

Podkladmi na vypracovanie manipulačného poriadku sú:

1. podklady právneho charakteru a technického charakteru, najmä
 - 1.1 povolenie orgánu štátnej vodnej správy na osobitné užívanie vôd, stavebné povolenie na vodnú stavbu, povolenie na užívanie vodnej stavby,
 - 1.2 rozhodnutie o určení kategórie vodnej stavby,
 - 1.3 iné povolenie a rozhodnutie orgánu štátnej vodnej správy, ktoré súvisí s povoleným osobitným užívaním vôd,
 - 1.4 manipulačný poriadok, podľa ktorého sa riadili manipulácie s vodou,
 - 1.5 technická dokumentácia a výkresová dokumentácia,
 - 1.6 povodňový plán zabezpečovacích prác.
2. Pre tie vodné stavby, na ktorých dochádza k hospodáreniu s vodou (k akumulácii vody, jej riadenému vypúšťaniu a k odberom vody alebo prevodom vody z jedného vodného toku do druhého vodného toku), je podkladom na vypracovanie manipulačného poriadku vodohospodársky plán alebo vodohospodárske riešenie spracované na základe platných hydrologických údajov a v súlade s plánom manažmentu oblasti povodia a vodohospodárskou bilanciou.
3. Na vypracovanie dočasného manipulačného poriadku alebo manipulačného poriadku, ktorý bude platiť už pred uvedením vodnej stavby do trvalej prevádzky, musí byť k dispozícii
 - 3.1 časový plán realizácie vodnej stavby,
 - 3.2 návrh prevodu veľkých vôd počas realizácie vodnej stavby,
 - 3.3 zásady a podmienky postupného uvádzania vodnej stavby do prevádzky a do prvého plnenia nádrže.
4. Ďalšími podkladmi s prihliadnutím na druh vodnej stavby sú:
 - 4.1 údaje o ľadových javoch, zimnom režime na vodnom toku a o pohybe splavenín,
 - 4.2 predpokladané alebo zistené straty vody z vodnej stavby, najmä straty priesakom, výparom,
 - 4.3 doterajšie skúsenosti s prevádzkou vodnej stavby a správy o jej technicko-bezpečnostnom dohľade,

- 4.4 podmienky a požiadavky spolupráce s inými vodnými stavbami,
5. údaje o spracovateľovi,
6. dátum spracovania,
7. miesto spracovania,
8. miesto uloženia podkladov.

Kapitola C. Manipulácia s vodou

C.1 Interné predpisy na manipuláciu s vodou

- 1.1 Interné predpisy na manipuláciu s vodou na vodnej stavbe za rôznych situácií a podmienok upravujú taký postup manipulácie s vodou, aby
 - 1.1.1 vodná stavba účelne plnila požadované úlohy,
 - 1.1.2 sa neohrozila bezpečnosť vodnej stavby ani územia ležiaceho pod ňou a aby sa neohrozili verejné záujmy,
 - 1.1.3 sa neprekročili medzné hodnoty stanovené v povolení orgánu štátnej vodnej správy, najmä maximálnej hladiny, maximálnych odberov, medzných hodnôt znečistenia,
 - 1.1.4 sa nezhoršila kvalita vody nad nevyhnutne nutnú mieru,
 - 1.1.5 sa nezhoršoval stav koryta vodného toku pod vodnou stavbou, najmä poškodzovaním koryta vodného toku, brehov, dna a jeho neprímeraným zarastaním,
 - 1.1.6 sa nezhoršovali plavebné podmienky na vodnom toku náhlymi zmenami prietokov.
- 1.2 Interné predpisy na manipuláciu s vodou na vodnej stavbe počas povodní a v čase nebezpečia vzniku povodní musia byť v súlade s povodňovými plánmi zabezpečovacích prác.
- 1.3. Pokiaľ to vodná stavba technicky umožňuje, predpisujú sa manipulácie s vodou, ktoré prispievajú k zlepšeniu jej kvality.
- 1.4 Pri interných predpisoch na manipuláciu s vodou na vodnej stavbe sa uvádza,
 - 1.4.1 od ktorých predpisov sa možno odchyliť jedine na základe prerokovania s orgánom štátnej vodnej správy,
 - 1.4.2 ktoré predpisy možno nahradiť príkazom orgánu štátnej vodnej správy alebo dispečingu,
 - 1.4.3 od ktorých predpisov sa môže prevádzkovateľ odchyliť na základe vlastného posúdenia okamžitej situácie spravidla za mimoriadnych situácií.
- 1.5. Ak je vodná stavba zapojená do sústavy vodných stavieb alebo ak je manipulácia s vodou riadená vodohospodárskym dispečingom, energetickým dispečingom alebo iným orgánom alebo útvarom, v manipulačnom poriadku sa uvádza ich vymedzená právomoc pri riadení manipulácie s vodou, ako aj to, kedy riadi manipuláciu s vodou prevádzkovateľ vodnej stavby podľa manipulačného poriadku.
- 1.6 Predpisy postupov pri haváriách a v iných mimoriadnych situáciách sa uvádzajú v kapitole D.

C. 2 Odbery vody

1. Na odbery vody sa stanovuje alebo uvádza podľa povolenia orgánu štátnej vodnej správy najmä
 - 1.1 veľkosť povolených odberov podľa rozhodnutí orgánu štátnej vodnej správy alebo podľa vodných stavov na vodných tokoch a od úrovne hladín v nádrži,
 - 1.2 celkové povolené množstvo odoberanej vody a jeho rozdelenie v čase (v priebehu dňa, týždňa a roka),
 - 1.3 veľkosť a spôsob odberu vody za extrémnych prietokových situácií alebo stavov zásob vody v nádrži.
2. Podľa potreby, napríklad podľa účelu odberu vody, typu odberného zariadenia, sa stanovujú zásady odoberania vody v čase zhoršenej kvality vody a v čase zimného režimu.
3. Pri odberoch vody sa uvádzajú vzťahy povoleného odberu vody k ostatným manipuláciám s vodou na vodnom toku, k všeobecnému užívaniu vôd alebo k používaniu vôd na plavbu a z nich vyplývajúce obmedzenia.

C. 3 Vypúšťanie vôd

1. Na vypúšťanie vôd do recipienta sa stanovujú alebo uvádzajú podľa povolenia orgánu štátnej vodnej správy najmä tieto podmienky:
 - 1.1 najväčšie prípustné množstvo vypúšťanej vody vo vzťahu k prietokom (vodným stavom) v recipiente,
 - 1.2 kritériá posúdenia najvyššieho prípustného stupňa znečistenia recipienta pod vyústením vypúšťaných vôd, prípadne najväčšie prípustné množstvo vypúšťanej vody a jej znečistenia vo vzťahu k prietokom a ku kvalite vody v recipiente,

- 1.3 podmienky vypúšťania vôd za extrémnych prietokových situácií v recipiente, ako sú povodne, nízke prietoky.
2. Podľa potreby napríklad podľa druhu vypúšťaných vôd, typu výpustného objektu sa stanovujú zásady vypúšťania vôd.
3. Na vypúšťanie vôd sa uvádzajú vzťahy povoleného vypúšťania vôd k ostatným manipuláciám s vodou na vodnom toku, ku všeobecnému užívaniu vôd alebo k užívaniu vôd na plavbu a z nich vyplývajúce obmedzenia.

C. 4 Vzdúvanie hladiny vo vodnom toku

1. Na riadenie manipulácie s hladinami v hafovej zdrži sa stanovujú alebo uvádzajú podľa povolenia orgánu štátnej vodnej správy najmä
 - 1.1 úrovne hladín (výšky vzdutia), prípadne spády, ktoré musia byť udržiavané, a ich závislosti od prietokov, času, prípadne iných parametrov a okolností,
 - 1.2 manipulácie s hladinami počas povodní a v čase nebezpečia vzniku povodní,
 - 1.3 prietoky, ktoré je nutné dodržať pod vodnou stavbou.
2. Zásady manipulácie na hati sa určujú
 - 2.1 v zimnom režime,
 - 2.2 za chodu ľadu,
 - 2.3 pri preplachovaní koryta vodného toku a zdrže a pri prepúšťaní splavenín,
 - 2.4 pri vykonávanej údržbe,
 - 2.5 pri kontrole stavu brehov zdrže, stavebných objektov zdrže a jej technologických častí.
3. Pri vzdúvaní hladiny na vodnom toku sa stanovujú závislosti manipulácie na hati od ostatných vodných stavieb na vodnom toku, prípadne sa stanovujú zásady ich spolupráce. Pokiaľ sa v hafovej zdrži hospodári s vodou, vypracúva sa príslušná časť manipulačného poriadku podľa kapitoly C.5 pre vodné nádrže.

C. 5 Akumulácia vody a manipulácia s vodou vo vodných nádržiach

1. Pre vodné nádrže (ďalej len „nádrž“) sa stanovujú alebo uvádzajú podľa povolenia orgánu štátnej vodnej správy
 - 1.1 zásady a podmienky na plnenie a vyprázdňovanie nádrže,
 - 1.2 zásady a podmienky hospodárenia s vodou v nádrži a manipulácie s vodou v nádrži a v jej jednotlivých priestoroch,
 - 1.3 prietoky, ktoré sa majú udržiavať vo vodnom toku,
 - 1.4 manipulácie v čase povodní a v čase nebezpečia vzniku povodní,
 - 1.5 manipulácie na účely ochrany a zlepšenia kvality vody,
 - 1.6 zásady a podmienky na skúšobnú prevádzku alebo overovaciu prevádzku a prvé plnenie nádrže uvádzanej do prevádzky.
2. Stanovia sa závislosti manipulácie v nádrži od ostatných nádrží a iných vodných stavieb na vodnom toku alebo v povodí, prípadne sa stanovujú zásady ich spolupráce.
3. Pre každú nádrž sa spracúva grafická čiara a číselná čiara objemov a zatopených plôch, ktoré sa zaradia do kapitoly G.
 - 3.1 V grafickej čiare objemov a zatopených plôch sa vyznačia s udaním číselných hodnôt
 - 3.1.1 objemy, príslušné hladiny a zatopené plochy pre jednotlivé priestory nádrže, ktorými sú celkový priestor, mŕtvy priestor, priestor stáleho nadržania, zásobný priestor, ovládateľný retenčný priestor, neovládateľný retenčný priestor, a pre ostatné priestory, pokiaľ sú v nádrži vymedzené,
 - 3.1.2 rôzne prevádzkové hladiny a hladiny vymedzujúce priestory ovládateľné prelivmi, výpustnými zariadeniami a odbermi,
 - 3.2 číselná čiara objemov a zatopených plôch obsahuje
 - 3.2.1 tabuľku plôch vo všetkých úrovniach, v ktorých boli plochy určené,
 - 3.2.2 podrobnú číselnú čiaru objemov pri výškovom intervale 1 až 5 cm podľa veľkosti nádrže ako podklad na hospodárenie s vodou.

C. 6 Vypúšťanie vody z nádrže a plnenie nádrže

1. Na vypúšťanie vody z nádrže sa stanovujú pre jednotlivé situácie, ako je bežná prevádzka, povodne, havarijné situácie, skúšobná prevádzka a overovacia prevádzka, maximálne prípustné množstvá a rýchlosť zmeny prietoku, ktoré možno z nádrže vypúšťať; pritom sa prihliada na
 - 1.1 kapacitu a stabilitu koryta vodného toku pod nádržou,
 - 1.2 nebezpečie vzniku záplav a ohrozenia územia pod nádržou,

- 1.3 nebezpečie vzniku škôd a ohrozenia životov pri náhlom vzraste a poklese prietokov v koryte vodného toku,
 - 1.4 rýchlosť poklesu hladiny v nádrži, najmä na stabilitu svahov a ohrozenie rybej obsádky.
2. Stanoví sa veľkosť prietokov, pri vypúšťaní ktorých nastáva pod nádržou nebezpečie vzniku povodní, a tiež je potrebné vykonať príslušné opatrenia podľa povodňového plánu.
 3. Pomôcky potrebné na riadené vypúšťania nádrže a plnenia nádrže, ktorými sú najmä
 - 3.1 čiary vyprázdňovania nádrže pri neprekročení stanovených prietokov v koryte vodného toku pod nádržou,
 - 3.2 čiary vyprázdňovania nádrže pri využití rôznych kombinácií výpustných zariadení bez ohľadu na kapacitu koryta vodného toku (havárie a mimoriadne prípady),
 - 3.3 grafy alebo tabuľky na stanovenie rýchlosti poklesu (stúpania) hladiny pri rôznych úrovniach hladín v závislosti od rozdielu odtoku a prítoku,
 - 3.4 ďalšie pomôcky sa podľa potreby zaraďujú do kapitoly G.
 4. Pri nárazovom vypúšťaní vody do koryta vodného toku sa predpisujú také opatrenia, aby nedochádzalo ku škodlivým účinkom a k ohrozeniu bezpečnosti náhlým zvýšením hladiny v koryte vodného toku, napríklad predpisom maximálneho prírastku prietoku v koryte vodného toku pod vodnou stavbou varovnou službou.
 5. Prípady a situácie, za ktorých možno nádrž vypustiť, sa presne stanovujú, s výnimkou nádrží, ktorým je predpísané stále nadržanie.
 6. Na opätovné plnenie nádrže sa stanovuje taký postup, aby sa bezpečne a čo najrýchlejšie dosiahla hladina stanovená podľa osobitného harmonogramu plnenia alebo vypúšťania nádrže. Súčasne sa stanovujú zásady zníženia odberov vody z nádrže až do opätovného naplnenia nádrže a stanovujú sa minimálny prietok vo vodnom toku pod nádržou, ktorý musí byť počas doby plnenia nádrže zachovaný. Všetky ostatné prípady vypúšťania nádrže a spôsob ich opätovného plnenia sa vopred prerokujú s orgánom štátnej vodnej správy, prípadne sa pre ne vypracuje dočasný manipulačný poriadok.
 7. Podmienky a postup pri prvom plnení nádrže po dostavbe vodnej stavby alebo jej dlhšej odstávke (rekonštrukcii) sa uvádzajú spravidla iba v dočasnom manipulačnom poriadku, ktorý platí v období, keď sa prvé plnenie realizuje.
 8. Pri prvom plnení nádrže po dostavbe vodnej stavby alebo jej dlhšej odstávke sa musia rešpektovať podmienky stanovené z hľadiska bezpečnosti a potreby kontroly správania sa priehradného telesa a vývoja kvality vody v nádrži, ktorými sú najmä
 - 8.1 obmedzenie rýchlosti stúpania hladiny,
 - 8.2 prerušenia v plnení po dosiahnutí určitých stanovených hladín, prípadne následnom znížení hladiny,
 - 8.3 vypúšťanie nádrže a jej opätovné naplnenie.
 9. Ak nie je stanovené inak, prvé plnenie nádrže je ukončené, ak dosiahne hladina maximálnu prevádzkovú hladinu stanovenú povolením orgánu štátnej vodnej správy.

C. 7 Manipulácia v zásobnom priestore nádrže

1. Pre hospodárenie s vodou v zásobnom priestore nádrže sa vypracúvajú zásady formou jednoznačne stanovených pravidiel, dispečerských grafov alebo tabuliek, ktoré udávajú veľkosť prípustných odberov vody z nádrže v jednotlivých obdobiach v roku v závislosti od stavu hladiny, prípadne aj od miery zabezpečenia. Obdobne sa postupuje aj vtedy, ak sa má v priebehu výstavby hospodáriť s vodou pri čiastočnom naplnení nádrže alebo počas jej prvého plnenia.
2. V čase nedostatku vody v nádrži alebo ohrozenia jej kvality sa stanovujú pravidlá obmedzovania odberov vody z nádrže a plnenia jednotlivých funkcií nádrže tak, aby sa dodržali stanovené prietoky vody vo vodnom toku pod nádržou. Ak dôjde k ich obmedzeniu, podmienky a okolnosti tohto obmedzenia musia byť presne špecifikované.

C. 8 Manipulácia v priestore stáleho nadržania

1. Priestor stáleho nadržania sa udržuje trvalo plný. Nepripúšťa sa využívanie vody z tohto priestoru na účely, na ktoré slúži zásobný priestor.
2. Výnimočné prípady, keď možno znížiť hladinu vody v nádrži pod úroveň hladiny stáleho nadržania, musia byť menovite uvedené a musia byť stanovené opatrenia, ktoré je nutné vykonať najmä na ochranu života v nádrži alebo na zabránenie hygienických závad.
3. Každé zníženie hladiny vody v nádrži pod úroveň hladiny stáleho nadržania, ktoré nie je v manipulačnom poriadku výslovne povolené, sa vykonáva so súhlasom orgánu štátnej vodnej správy.

4. Na opätovné naplnenie priestoru stáleho nadržania sa stanovuje taký postup, aby sa čo najrýchlejšie dosiahla hladina stáleho nadržania. Počas času plnenia priestoru stáleho nadržania sa obvykle obmedzia odbery na minimum a vo vodnom toku pod nádržou sa udržuje iba stanovený minimálny prietok.

C. 9 Manipulácia v ochrannom (retenčnom) priestore nádrže a manipulácia počas povodní

1. Manipulácia počas povodní sa stanovuje tak, aby bol účelne využitý ochranný priestor nádrže i nenaplnený zásobný priestor nádrže na transformáciu povodňových vln a na zabránenie vzniku alebo na zmenšenie povodňových škôd pod nádržou.
2. Rýchlosť a spôsob vypúšťania vody z ochranného priestoru nádrže naplneného počas povodne sa stanovujú výhradne so zreteľom na požiadavky transformácie povodňových vln a nesmú sa podriaďovať požiadavkám energetickeho využitia alebo iného využitia zadržanej vody.
3. Ovládateľný ochranný priestor nádrže nemožno využívať ako priestor zásobný. Ochranný priestor nádrže môže mať v priebehu roka premenlivú veľkosť.
4. Vypúšťanie vody zo zásobného priestoru nádrže v predstihu pred príchodom povodne sa predpisuje iba v tom prípade, ak je zabezpečená spoľahlivá predpovedná hydrologická služba. Ak predpovedná služba zlyhá, musia sa predpísať manipulácie, ktoré vychádzajú z okamžitej situácie v nádrži, napríklad veľkosti vypúšťaných prietokov v závislosti od úrovne hladiny alebo rýchlosti stúpania hladiny.
5. Na vypúšťanie vôd počas povodní je nutné v záujme bezpečnosti nádrže a územia pod ňou predpísať, kedy a ktoré zariadenia sa použijú, a to aj pre prípad, že niektoré zariadenia sú vyradené z funkcie. Ide najmä o využitie turbín, odborných zariadení, plavebných komôr a iných zariadení na vypúšťanie vody z nádrže, ďalej rôzne aj núdzové opatrenia, najmä pre prípad poruchy alebo iného vyradenia niektorých zariadení z funkcie, alebo nutnosť rešpektovania určitých pravidiel pri manipulácii s výpustným zariadením z hydraulických dôvodov, ako je symetrické otváranie uzáverov na prelioch.
6. Ak dôjde pri dodržaní ustanovení manipulačného poriadku k prekročeniu maximálnej hladiny v nádrži, stanovujú sa opatrenia, ktoré je nutné vykonať.

C. 10 Manipulácia na ochranu a zlepšenie kvality vody

1. Na zabezpečenie komplexnej starostlivosti o kvalitu vody sa stanovujú potrebné obmedzenia určitých manipulácií s vodou, prípadne sa predpisujú manipulácie na ochranu a zlepšenie kvality vody v nádrži a vo vodnom toku pod ňou.
2. Medzi úlohy a opatrenia, na plnenie ktorých v záujme komplexnej starostlivosti o kvalitu vody je potrebné manipulačným poriadkom a prevádzkovým poriadkom vytvoriť podmienky, predovšetkým vo vodárenských nádržiach, ale aj v ostatných nádržiach, patrí najmä
 - 2.1 trvalé sledovanie vývoja kvality vody v nádrži a vyvodzovanie záverov pre riadenie manipulácie s vodou v nádrži, napríklad odpúšťanie vody dnovými výpustnými zariadeniami alebo naopak prepadom,
 - 2.2 zabezpečenie spolupráce s prevádzkovateľom verejného vodovodu pri odbere vody a manipuláciách s vodou vo vodárenskej nádrži,
 - 2.3 opatrenia proti zarastaniu obnažovaných plôch, odstraňovanie nevhodnej vegetácie a úpravy brehov,
 - 2.4 kontrola rybej obsádky a opatrenia na dosiahnutie ich vhodnej skladby,
 - 2.5 kontrola asanačných opatrení v povodí a na nádrži.
3. Pri úlohách a opatreniach podľa bodu 2 sa uvedú odkazy na predpisy a nariadenia, z ktorých vyplývajú. Predpisy vydané pre konkrétnu vodnú stavbu sa podľa potreby zaradia do kapitoly G.

C. 11 Ostatné ustanovenia

1. Na používanie rôznych zariadení v nádrži, pri ktorom sa ovplyvnia prietoky vo vodnom toku, hospodárenie s vodou v nádrži alebo kvalita vody, a na manipulácie s vodou súvisiace s prevádzkovými a inými potrebami sa stanovujú zásady a podmienky, týkajúce sa najmä
 - 1.1 manipulácií s vodou vykonávaných v rámci technicko-bezpečnostného dohľadu,
 - 1.2 zvláštnych manipulácií a opatrení, najmä pre rybárstvo, rekreáciu, vodné športy,
 - 1.3 funkčných skúšok uzáverov,
 - 1.4 použitia plavebných komôr, rybovodov,
 - 1.5 preplachovania splavín a
 - 1.6 iných manipulácií.

Prípadné požiadavky na zaradenie potrebných predpisov do prevádzkového poriadku sa uvádzajú v kapitole F.

2. Manipulácie s vodou na vodnej stavbe v zimnom období sa stanovujú tak, aby sa, ak je to možné, iba manipuláciou s vodou zabránilo alebo zmiernilo tvorenie ľadových námraz tam, kde je to z bezpečnostných alebo prevádzkových dôvodov nežiaduce.

Kapitola D. Bezpečnostné opatrenia a manipulácia za mimoriadnych situácií

1. Zaisťovanie bezpečnosti vodnej stavby, ochrany verejných záujmov, opatrení a manipulácií pri náhlom výskyte mimoriadnych situácií sa zaraďuje vtedy, ak nemožno plniť ustanovenia kapitoly C.
2. Mimoriadnymi situáciami sú najmä
 - 2.1 prekročenie kapacity bezpečnostných zariadení alebo poruchy stavby a živelné pohromy,²⁾
 - 2.2 havárie objektov a zariadení vodnej stavby,
 - 2.3 ohrozenie životov alebo bezpečnosti vodnej stavby,
 - 2.4 havarijné ohrozenie kvality vody.
3. Nadväznosti manipulačného poriadku na opatrenia na ochranu pred povodňami a povinnosti súvisiace s manipuláciou s vodou na vodnej stavbe, ktoré z týchto opatrení vyplývajú, sa uvádzajú, ak neboli uvedené v manipulačnom poriadku.
4. V súlade s povodňovými plánmi sa stanovujú všetky situácie, za ktorých je nutné hlásiť nebezpečie povodne, prípadne vyhlásiť jednotlivé stupne povodňovej aktivity, a predpíše sa spôsob podávania hlásení. Takýmito situáciami sú najmä
 - 4.1 dosiahnutie určených úrovní hladín v nádrži alebo zdrži,
 - 4.2 prekročenie určených prítokov do nádrže alebo zdrže,
 - 4.3 vypúšťanie vody do vodného toku, napríklad z prevádzkových alebo iných dôvodov, ktoré spôsobia vznik prietokovej vlny,
 - 4.4 poruchy výpustných zariadení znemožňujúce dostatočnú kontrolu odtokov z nádrže alebo zdrže.
5. Zvláštnu pozornosť vrátane zabezpečenia varovnej služby treba venovať situáciám, keď nebezpečie povodne vznikne v dôsledku manipulácie na vodnej stavbe v čase, kedy nie sú pre vznik povodni hydrologické predpoklady.
6. Pri kritickom nedostatku vody vo vodnom toku alebo pri takom zhoršení jej kvality, že vodná stavba nemôže pri postupe podľa manipulačného poriadku plniť svoje úlohy, stanovuje sa vopred postup a opatrenia na riešenie takýchto situácií.
7. Za mimoriadnych situácií, nepredvídaných manipulačným poriadkom, sa stanovuje povinnosť vykonať dostupné opatrenia na zmiernenie škodlivých účinkov a uvádza sa, kto rozhodne o manipuláciách na vodnej stavbe, ak
 - 7.1 nehrozí bezprostredne nebezpečie z omeškania,
 - 7.2 hrozí nebezpečie z omeškania.

Kapitola E. Merania a pozorovania

1. Merania a pozorovania obsahujú požiadavky na druh a rozsah meraní a pozorovaní
 - 1.1 určených v povolení orgánu štátnej vodnej správy,
 - 1.2 potrebných na riadenie manipulácií s vodou podľa manipulačného poriadku,
 - 1.3 stanovených inými predpismi alebo potrebné na splnenie úloh podľa osobitného predpisu.¹⁾
2. Pokiaľ výsledky meraní a pozorovaní slúžia bezprostredne na riadenie manipulácií s vodou, zaraďujú sa do kapitoly G pomôcky (tabuľky, grafy) na vyhodnotenie nameraných hodnôt. Pri pomôckach sa uvádza, kedy a kým boli spracované alebo overené a určia sa lehoty na ich prípadnú kontrolu.
3. Ak sa pre vodnú stavbu spracúva prevádzkový poriadok, pokyny na meranie a pozorovanie, na vyhodnocovanie nameraných hodnôt, na archiváciu a odovzdávanie výsledkov sa zaraďujú do prevádzkového poriadku. Ak sa prevádzkový poriadok nespracúva, meranie a pozorovanie sa vykonáva podľa programu technicko-bezpečnostného dohľadu.

²⁾ § 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení zákona č. 261/1998 Z. z.

Kapitola F. Záverečné ustanovenia

Záverečné ustanovenia obsahujú

1. súhrn požiadaviek, vyplývajúcich z povolenia orgánu štátnej vodnej správy a z manipulačného poriadku na ich zaradenie do prevádzkového poriadku,
2. termíny kontrolných meraní na výpustných a odberných zariadeniach vodnej stavby na overenie jej kapacity a prietokových kriviek, dodatočné opatrenia na objektoch, ako inštalácia meracích zariadení, meranie odberov a iné opatrenia, ktoré zabezpečuje podľa potreby vlastník vodnej stavby, správca vodnej stavby a užívateľ vodnej stavby,
3. obdobie vykonávania revízií a opráv na jednotlivých objektoch a zariadeniach, vhodné z hľadiska hydrologického i z hľadiska zabezpečenia vodnej stavby, ktoré sa určí pre jednotlivé vodné stavby podľa potreby,
4. zoznam nadväzujúcich prevádzkových poriadkov a kanalizačných poriadkov,
5. rozbor manipulačných na vodnej stavbe, a to najmä počas povodní a mimoriadnych situácií, ktoré zabezpečuje vlastník vodnej stavby a správca vodnej stavby a na ich základe navrhnuté prípadné zmeny manipulačného poriadku,
6. určenie povinnosti a zodpovednosti za dodržiavanie manipulačného poriadku a zásady kontroly dodržiavania manipulačného poriadku.

Kapitola G. Prílohy

1. Pomôcky potrebné na riadenie manipulačných s vodou
 - 1.1 Všetky interné predpisy a ustanovenia na manipuláciu s vodou spracované do formy grafov a tabuliek, pokiaľ nie je účelné zaradiť ich priamo do príslušných kapitol manipulačného poriadku, napríklad dispečerské grafy a tabuľky, grafy a tabuľky na vyprázdňovanie a plnenie nádrže.
 - 1.2 Grafy a tabuľky, ktoré poskytujú informácie potrebné na rozhodovanie o manipulácii s vodou, ako sú najmä čiary objemov a zatopených plôch a prietokové krivky výpustných a odberných zariadení.
 - 1.3 Pomôcky na vyhodnotenie meraní a pozorovaní potrebných na riadenie manipulačnej s vodou, napríklad prietokové krivky merných profilov.
2. Výkresová dokumentácia vodnej stavby
 - 2.1 Výkresová dokumentácia vodnej stavby sa zaraďuje v rozsahu potrebnom na pochopenie funkcie vodnej stavby. Musí obsahovať najmä všetky výškové údaje hladín a funkčných zariadení, ktoré majú význam pre manipuláciu s vodou na vodnej stavbe.
 - 2.2 Z výkresov vodnej stavby sa zaraďujú
 - 2.2.1 celková situácia vodnej stavby,
 - 2.2.2 prehľadný pozdĺžny profil vodnej stavby,
 - 2.2.3 prehľadné výkresy výpustných a odberných objektov a zariadení s vyznačením miesta a spôsobu ich ovládania,
 - 2.2.4 schéma rozmiestnenia merných zariadení, prípadne výkresy merných zariadení,
 - 2.2.5 miesto uloženia podrobnejšej dokumentácie vodnej stavby.
3. Právna dokumentácia a iná dokumentácia
Podľa potreby sa zaraďujú opisy alebo výpisy z právnych predpisov a iných materiálov dôležitých na riadenie manipulačnej na vodnej stavbe alebo na posúdenie dosiahnutých výsledkov.

- 1) Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 221/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zisťovaní výskytu a hodnotení stavu povrchových vôd a podzemných vôd, o ich monitorovaní, vedení evidencie o vodách a o vodnej bilancii.
- 2) § 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení zákona č. 261/1998 Z. z.

